

ARKI RATKAISEE

**Tampereen Vihreiden
kuntavaaliohjelma
2025**

Vihreät

Esipuhe

Tampere on avoin eurooppalainen kulttuurikaupunki, jonne kaikki ovat tervetulleita.

Tampere on kestävä kaupunkikehityksen edelläkävijä. Rakennamme ympäristöystävällistä kaupunkia, joka on hiilineutraali vuoteen 2030 mennessä ja hiilinegatiivinen mahdollisimman pian sen jälkeen. Teemme kaupungistamme kestävä liikenteen, uusiutuvan energian ja kiertotalouden tiennäyttäjän. Suojellemme luontoa ja parannamme sen monimuotoisuuden tilaa. Mahdollistamme myös yksittäisille kaupunkilaisille kestävä elämäntavan valinnat.

Tampere on 15 minuutin kaupunki. Niin kaupunkialueen palvelut ja vapaa-ajanviettopaikat kuin myös lähimetsät ja luonto ovat saavutettavissa kävellen, pyöräillen tai joukkoliikenteellä enintään viidessätoista minuutissa. Ohjaamme kaupungin kasvua keskustoihin ja joukkoliikennevyöhykkeille turvaten samalla viheralueet.

Tampere on laadukkaan ja monipuolisen koulutuksen ja sivistyksen kaupunki, joka elää ja kehittyy oppilaitosten ja niiden opiskelijoiden mukana. Varhaiskasvatusta ja alkuopetusta on lähellä kotia. Pidämme perusopetuksen ryhmäkoot kohtuullisina ja tukea tarjotaan sitä tarvitseville. Jokaiselle nuorelle varmistetaan jatko-opiskelupaikka. Tampere on paras paikka opiskella ja elää opiskelijana. Korkeakoulu yhteisö voi hyvin ja ruokkii kaupungin kehitystä.

Tampere turvaa perus- ja ihmisoikeudet kaikille kuntalaisille. Jokaisella on oikeus kotiin, riittävään toimeentuloon ja siihen, että voi kokea olevansa osa kaupunkiyhteisöä. Osallisuutta vahvistetaan toimivilla turvaverkoilla ja palveluilla, joihin on helppo päästä. Tukea vaikeisiin elämäntilanteisiin on saatava ajoissa. Investoimme hyvinvointiin ja syrjäytymisen ennaltaehkäisyyn.

Tampere elää ja sykkii kulttuurista, tapahtumista ja aktiivisista kaupunkilaisista. Kulttuuri ja liikunta ovat avainroolissa hyvinvoinnin lisäämisessä. Tuemme monipuolisesti eri liikunta- ja kulttuurimuotoja. Mahdollistamme myös uudet avaukset.

Tampere on vetovoimainen, avoin ja kansainvälinen kaupunki, johon on houkuttelevaa tulla töihin ja yrittämään. Tampere toimii vastuullisesti ja on houkuttelevin kaupunki myös vastuulliselle yritystoiminnalle. Autamme yrityksiä kasvamaan ja luomaan uusia työpaikkoja.

Hoidamme taloutta tasapainoisesti ja huolehdimme erityisesti heikoimmassa asemassa olevista ihmisistä. Huolehdimme siitä, että kaikille on tarjolla työmahdollisuuksia. Varmistamme, että kaupunki toimii esimerkillisenä työnantajana.

Tampere huolehtii ilmastosta, luonnosta ja ympäristöstä

- 🌍 Näytetään tietä kestävässä kaupunkikehityksessä
- 🌍 Tehdään yhdessä Tampereesta hiilineutraali
- 🌍 Turvataan luonnon monimuotoisuus ja pysäytetään luontokato

Tampere satsaa koulutukseen ja sivistykseen

- 🌍 Laadukasta varhaiskasvatusta ja perusopetusta lähellä kotia
- 🌍 Suomen opiskelijaystävällisin kaupunki

Tampere kantaa vastuuta asukkaidensa hyvinvoinnista

- 🌍 Vähennetään köyhyyttä ja syrjäytyneisyyttä
- 🌍 Hyvinvointia liikunnasta
- 🌍 Kulttuuri kuuluu kaikille ja tukee taloutta

Tampere hoitaa työllisyyttä ja taloutta

- 🌍 Vetovoimaa työpaikoista, yrityksistä ja kansainvälisyydestä
- 🌍 Kestävää kuntataloutta ja vihreitä investointeja

Tampere huolehtii ilmastosta, luonnosta ja ympäristöstä

Näytetään tietä kestävässä kaupunkikehityksessä

Tampere on elävä kävely- ja joukkoliikennekaupunki, jossa arki on sujuvaa ja kaupungin tilat viihtyisiä, turvallisia ja esteettömiä. Liikkumisen sujuvuutta parannetaan joukkoliikenteen palvelutason nostolla ja kehittämällä kävely- ja pyöräilyväyliä. Kaupunkitilat ovat monikäyttöisiä ja luonnonläheisiä. Kaupunki tarjoaa asuinalueita, joissa kaikilla on mahdollisuus elää tulotasosta riippumatta.

Kävelyn ja pyöräilyn kaupunki

- Painotamme keskustassa ja kaupunginosien kehityksessä kävelyä, pyöräilyä ja joukkoliikennettä. Alueet on suunniteltava ja rakennettava viihtyisiksi, esteettömiksi ja turvallisiksi.
- Laajennamme kävelykeskustaa. Autoilua ohjataan kehäkaduille ja pysäköintihalleihin.
- Laskemme liikenteen nopeuksia turvattomilla väylillä.
- Varmistamme jalankulkuväylien esteettömyyden, turvallisuuden ja sujuvuuden.
- Panostamme pyöräteiden jatkuvuuteen ja sujuvuuteen.
- Rakennamme lisää Rongankadun kaltaisia bulevardimaisia pyöräväyliä.
- Kehitämme pyöräpysäköintiä merkittävässä solmukohtassa, kuten juna- ja linja-autoasemilla sekä tärkeimmillä raitiovaunupysäkeillä.
- Parannamme talvikunnossapidon laatua, jotta kävely ja pyöräily onnistuvat paremmin ja laajemmin myös talvella.
- Laajennamme kaupunkipyörien vuokrausta ympäri Tamperetta.
- Nostamme kestävien liikkumismuotojen kulkutapaosuuden 70 prosenttiin.
- Edistämme sähköpotkulautojen turvallista ja vastuullista käyttöä.

Sujuva ja saavutettava joukkoliikennekaupunki

- Luomme seudullisen joukkoliikenteen, jonka rungon muodostavat lähijunat. Niiden liikennöinti on varmistettava pysyväksi ja riittävän tiheäksi yhteistyössä valtion kanssa. Kaupungin on edistettävä kalustoyhtiön perustamista lähijunapalveluiden kilpailun varmistamiseksi.
- Käynnistämme yleiskaavaan merkittyjen lähijunaseisakkeiden toteutuksen ja edistämme seisakkeiden ympäristön täydennysrakentamista.
- Nostamme joukkoliikenteen palvelutasoa esimerkiksi vuorovälejä tihentämällä tai uusia linjoja lisäämällä. Joukkoliikenteen tulee olla aito vaihtoehto kaikkialla Tampereella.
- Parannamme joukkoliikenteen esteettömyyttä ja saavutettavuutta esimerkiksi lisäämällä busseihin ja pysäkeille pysäkkikuulutuksia ja parantamalla lippujen ostamisen saavutettavuutta.

Kestävä ja viihtyisä kaupunki

- Painotamme täydennysrakentamisessa korjaamista purkamisen sijaan. Olemassa olevaa rakennuskantaa on säilytettävä ja kehitettävä. Se tuo kaupunkiin kerroksellisuutta ja vähentää purkamisesta aiheutuvia haittoja.

- Otamme käyttöön kaupungin oman hiilijalanjäljenohjauksen rakentamisessa.
- Lisäämme vähäpäästöisen betonin ja teräksen käyttöä infrarakentamisessa.
- Varmistamme, että rakennusten kunnosta huolehditaan ja niiden arkkitehtoninen ja kulttuurihistoriallinen arvo säilytetään täydennys- ja korjausrakentamisessa.
- Sisällytämme julkista taidetta kaupungin rakennus- ja kehityshankkeisiin.
- Pidämme huolta siitä, että kaupunginosien omaleimaisuus säilyy kaupungin kehittyessä ja vanhoja rakennuksia suojellaan.
- Kehitämme koulujen ja päiväkotien pihoja luonnonmukaisiksi ja varmistamme, että niissä on riittävästi varjopaikkoja.
- Toimimme sen eteen, että ympäri Tamperetta on tarjolla laadukkaita ja monipuolisia harrastus- ja oleskelutiloja sekä leikkipaikkoja lapsille.
- Lisäämme kaupunkivihreän määrää ja monimuotoisuutta. Otamme käyttöön alueellisen viherkertoimen ja päivitämme tonttikohtaiset raja-arvot kunnianhimoisemmiksi.
- Sovitamme arjen palvelut, työntekoa tukevat tilat ja asumisen sujuvasti yhteen kaupunkirakenteessa.
- Luomme kaavoituksella ja tontinluovutuksella hiilineutraaleja ja viihtyisiä asuinympäristöjä. Tonteilla pyritään olemassa olevan kasvillisuuden säilyttämiseen.

Monimuotoista ja kohtuuhintaista asumista

- Lisäämme asuntotuotannon monimuotoisuutta. Tampere tarvitsee esimerkiksi kaupunkipientaloja, lapsiperheille sopivia kerrostaloasuntoja ja erilaisia yhteisöllisiä asumisratkaisuja.
- Suuntaamme asuntotuotantoa mahdollisimman paljon jo olemassa olevan kaupunkirakenteen sisään viheralueita säästävällä lisä- ja täydennysrakentamisella.
- Lisäämme puurakentamisen osuutta.
- Vaikutamme siihen, että kaupungin vuokra-asunnot edustavat kestävyyttä ja laadukasta arkkitehtuuria sekä tarjoavat esimerkillisiä tilaratkaisuja.
- Kannustamme kaupunkia hyödyntämään enemmän arkkitehtuurikilpailuja omissa hankkeissaan.
- Pidämme asumisen hinnan kurissa riittävällä ja monipuolisella asuntotuotannolla. Rakentamista voidaan vauhdittaa erilaisin keinoin, kuten tarjoamalla määräaikaista vuokranalennuksia rakennusajalle.
- Vahvistamme asukasdemokratiaa ja yhteisöllisyyttä kaupungin vuokra-asunnoissa.

Tehdään yhdessä Tampereesta hiilineutraali

Ilmastokriisin ratkaiseminen vaatii meiltä kaikilta yhteistyötä. Tampere kuuntelee ilmastoliikettä ja asiantuntijoita, jotka tekevät konkreettisia tekoja yhdessä kaupunkilaisten kanssa. Kaupunki tukee energiansäästöä, puhtaiden ratkaisujen kehittämistä sekä hiilineutraalia ja ympäristöystävällistä elämäntapaa. Tampere toimii edelläkävijänä ilmastopositiivisessa energiantuotannossa. Edullinen joukkoliikenne ja kevennetyt pysäköintinormit edistävät joukkoliikenteen käyttöä ja vähäpäästöistä kaupunkia. Liikenteen kehityksen tavoitteena on kestävämpien kulkutapojen lisääminen ja viihtyisämpi kaupunkikeskusta.

Ilmastopositiivista energiantuotantoa

- Vähennämme sähkön- ja lämmöntuotannon päästöjä lopettamalla fossiilisten polttoaineiden ja turpeen käytön.
- Hyödynnämme teknisiä keinoja hiilidioksidin talteen ottamiseen voimaloista.
- Kohtuullistamme bioenergian käyttöä. Kaiken poltettavan biomassan tulee täyttää tiukimmat kestävyyskriteerit.
- Korvaamme Lielahden maakaasuvoimalan ja muun polttamiseen perustuvan kaukolämmön tuotannon esimerkiksi hukkalämmön hyödyntämisellä ja sähkökattiloilla.
- Edistämme kestävien energiannovaatioiden ennakkoluulotonta kehittämistä ja kokeilemista Tampereella.
- Teemme kaupungin kiinteistöistä malliesimerkkejä älykkäässä energiatekniikassa, omassa energiantuotannossa sekä uusiutuvan energian hyödyntämisessä.
- Tuemme älykkäitä energiyhteisöjä, joissa kiinteistöt tuottavat omaa energiaa ja jakavat ylijäämää paikallisesti.

Kestävää ja vähäpäästöistä liikkumista

- Päivitämme busseja ja ajoneuvoja sellaisiin, jotka käyttävät puhtaita käyttövoimia, kuten sähköä ja biokaasua.
- Kevennämme pysäköintinormia.
- Lisäämme älykkäitä pysäköintiratkaisuja ja vuoropysäköintiä.
- Luomme kaupungin keskustaan vähäpäästöisen vyöhykkeen.
- Kannustamme asukkaita joukkoliikenteen käyttöön edullisilla kausi- ja kertalipuilla.

Ilmastoystävällistä ruokaa

- Lisäämme kasvispainotteisen ruoan sekä lähi- ja luomuruoan osuutta koulujen, päiväkotien ja kaupungin henkilöstöravintoloiden valikoimissa ravitsemus- ja ruokasuositusten mukaisesti.
- Teemme kasvispainotteisesta ruoasta houkuttelevan vaihtoehdon panostamalla sen laatuun ja makuun.
- Vähennämme ruokahävikkiä edistämällä ylijäämäruoan myyntiä kaupungin kouluissa, päiväkodeissa ja henkilöstöravintoloissa.

Turvataan luonnon monimuotoisuus ja pysäytetään luontokato

Tampere suojelee luontoa ja osallistuu aktiivisesti luontokadon pysäyttämiseen. Kaupunki kaavoittaa vastuullisesti ja käyttää suurena maanomistajana merkittävää roolia luonnonsuojelussa, sillä luonnon monimuotoisuuden turvaaminen vaatii paikallisia ratkaisuja. Tampere on edelläkävijä metsien suojelussa ja kestävässä virkistyskäytössä. Monimuotoinen kaupunkiluonto, puhtaat vedet ja vehreät asuinalueet lisäävät hyvinvointia ja ovat vetoimatekijöitä. Niiden tulee olla kaikkien tamperelaisten saavutettavissa.

Monimuotoisempaa kaupunkiluontoa

- Edistämme luonnon monimuotoisuutta kaupungin eri sektoreilla, myös infrahankkeissa, kuten ratikka- ja aluerakentamishankkeissa. Luonnon monimuotoisuutta lisätään sekä laadullisesti että määrällisesti.
- Torjumme rakentamista asuinalueiden viheralueille. Poikkeustilanteissa luonnon monimuotoisuuden väheneminen ja ekologinen haitta voidaan kompensoida lisäämällä luontoa toisaalla. Kompensaatio suunnitellaan varhaisessa vaiheessa hanketta ja siitä tiedotetaan.
- Varmistamme luonnon monimuotoisuuden ja ekologisten systeemien säilymisen kaavoituksella, jossa osoitetaan määrällisesti ja laadullisesti riittävät viher- ja vesialueverkostot.
- Lisäämme kaupunkiketoja ja luonnontilaisia niittyjä ympäri kaupunkia.
- Hyödynnämme uudenlaisia suojelun keinoja, kuten maankäytön tyyppejä, hoitoluokituksia ja väliaikaista suojelua. Kaavamerkintöjä kehitetään yhdessä muiden kaupunkien kanssa.
- Varmistamme, että metsiin ja niityille jätetään lahoppua vaalimaan uhanalaisten lajien elinympäristöjä.
- Hyödynnämme avointen viheralueiden hoitamisessa esimerkiksi laidunnusta.
- Haluamme, että Tampereen kaupunkikuvaan kuuluvat puistot, katupuut, vehreät pihat ja viherkatot.
- Luomme asukkaille, yhdistyksille ja yrityksille mahdollisuuksia toimia luonnon monimuotoisuuden puolesta.
- Järjestämme nuorille tarjolle kesätyöpaikkoja luonnon monimuotoisuuden tukemiseksi esimerkiksi vieraslajien torjuntaan.
- Keräämme kokemuksia ennallistamisesta koehankkeilla ja hyödynnämme valtion mailla kokeiltuja käytäntöjä. Näistä toimenpiteistä tiedotetaan paikallisille asukkaille ja ulkoilijoille.
- Teetämme tarkempia kartoituksia eri luontotyypeille yleiskaavatasoisten selvitysten ohien.

Metsien suojelua ja kestäväää virkistystä

- Uudistamme kaupungin metsänhoitoa niin, että se perustuu jatkuvaan kasvatukseen, hiilinielujen vahvistamiseen ja luonnon monimuotoisuuden edistämiseen.
- Kaksinkertaistamme luonnonsuojelualueiden määrän. Perustetaan Kauppi-Niihaman virkistys- ja luonnonsuojelualue ja edistetään Kintulammi-Pukala-alueen kehittämistä kansallispuistoksi.
- Mahdollistamme kaikille tamperelaisille luonnosta nauttimisen ja helpon retkeilyn. Luontopoluista tehdään esteettömiä, selkeästi merkittyjä ja hyvin hoidettuja.
- Huolehdimme vesistöistä, kosteikoista ja niiden puhtaudesta.
- Suojellemme kalakantoja purkamalla vaelluskalojen nousuesteitä, rakentamalla kalateitä ja kunnostamalla virtavesiä.
- Edistämme retkeilyä rakentamalla saarille ja rannoille lisää laavu- ja nuotiopaikkoja.
- Lisäämme järvialueiden virkistyskäyttömahdollisuuksia esimerkiksi lisäämällä luisteluratoja.

Tampere satsaa koulutukseen

Laadukasta varhaiskasvatusta ja perusopetusta lähellä kotia

Tampere tukee pienten lasten vanhempien mahdollisuuksia tasapainoiseen työ- ja perhe-elämään tarjoamalla laadukasta varhaiskasvatusta ja perusopetusta lähellä kotia. Jokainen lapsi saa kasvuun ja oppimiseen tarvitsemaansa tukea. Opettajilla on mahdollisuus keskittyä ydintehtäväänsä: oppimisen edistämiseen ja kodin kasvatustehtävän tukemiseen. Koulutettu ja ammattitaitoinen sekä oikein resursoitu kasvatus- ja opetushenkilöstö parantaa hoidon ja opetuksen laatua sekä henkilöstön työhyvinvointia. Tavoitteena on luoda lapsille ympäristö, jossa voi kasvaa ja kehittyä parhaalla mahdollisella tavalla ja jossa perheiden arkea tuetaan joustavilla palveluilla.

Varmistetaan laadukas varhaiskasvatus

- Varmistamme varhaiskasvatukseen riittävästi henkilöstöä. Arjessa on oltava kiireetöntä aikaa perheiden kohtaamiselle ja sille, että kasvatushenkilöstö ehtii kohdata ja huomioida jokaisen lapsen varhaiskasvatuspäivän aikana.
- Varmistamme, että lapselle on tarjolla hänen tarvitsemaansa kasvun ja oppimisen tukea myös erityisopettajan antamana. Erityisopetusta on oltava lapsen tarpeiden mukaan tarjolla myös erityisryhmissä niin varhaiskasvatuksessa kuin esiopetuksessakin.
- Panostamme kasvatus- ja opetushenkilöstön jatkuvaan kouluttautumiseen sekä kouluyhteisöjen ja tilojen viihtyisyyteen ja turvallisuuteen.
- Takaamme perheen sisaruksille varhaiskasvatuspaikan samasta päiväkodista.
- Järjestämme perheille tukea kasvatustyöhön.
- Haluamme tarjota varhaiskasvatuksessa erilaisia vaihtoehtoja, muun muassa palvelusetelipäiväkoteja tai joustavia hoitoaikoja.
- Huolehdimme siitä, että Tampereella tehdään jatkossakin paikalliset varhaiskasvatus- ja tasa-arvosuunnitelmat.

Annetaan perusopetusta

lähikouluissa

- Pidämme alakoululaisten koulumatkat sopivan lyhyinä.
- Huolehdimme siitä, että kaikkialla Tampereella annetaan laadukasta perusopetusta.
- Turvaamme alkuopetuksen oppilaille laadukkaan aamu- ja iltapäivätoiminnan.
- Pidämme ryhmäkoot maltillisina ja huomioimme opettajamitoituksissa erityistä tukea tarvitsevien sekä vieraskielisten oppilaiden määrän.
- Resursoimme joustavasti esi- ja alkuopetuksen mallin niin, että koulujen arjessa on aidosti mahdollisuus tukea lapsen yksilöllistä kasvua sekä perheiden arkea.
- Huolehdimme päiväkotien ja koulujen henkilökunnan työhyvinvoinnista ja hyvistä oppimisympäristöistä.
- Tuemme rajoituksia kännyköiden käyttöön oppitunneilla ja opettajien mahdollisuutta käyttää kännykkäparkkeja. Haastamme koulujen oppilaskuntia ja vanhempainyhdistyksiä keksimään tapoja vähentää kännykän käyttöä välitunneilla.
- Päivitämme koulujen laitteet ja teknisen tuen saatavuuden yhdenmukaisiksi kaikissa kouluissa.
- Pidämme huolta, että tilat ovat huollettuja, esteettömiä ja sisäilmaltaan puhtaita. Priorisoimme korjauksissa pisimpään odottaneita ja huonokuntoisimpia kohteita.
- Edellytämme, että kouluihin rakennetaan viihtyisät ja virikkeelliset ulkotilat. Lisätään liikkumisen mahdollisuuksia koulupäivien aikana.
- Turvaamme kouluille paremmat resurssit puuttua kouluväkivaltaan ja sen ehkäisyyn mm. panostamalla oppilaiden hyvinvoinnin tukeen.
- Parannamme vanhempainyhdistysten tiedonsaantia koulun ja kodin yhteistyön lisäämiseen varatun tukirahan käytöstä.

Suomen opiskelijaystävällisin kaupunki

Tampereella panostetaan laadukkaaseen, lähiopetuspainotteiseen toisen asteen koulutukseen. Opiskelijat saavat tukevan polun jatko-opintoihin ja työelämään, ja heidän hyvinvointinsa on kaupungin prioriteetti.

Aikuiskoulutuksessa tarjotaan kestäviä vaihtoehtoja alanvaihtoon, erityisesti taloudellisesti haasteellisessa tilanteessa, aikuiskoulutustuen lakkauttamisen jälkeen. Kaupungissa on keskiössä yhteistyö korkeakouluyhteisön ja työelämän kanssa. Tiivis yhteistyö sekä elävä kampus- ja opiskelijakulttuuri tekevät Tampereesta houkuttelevan, kansainvälisen ja innovatiivisen oppimisen kaupungin.

Houkutteleva toinen aste

- Varmistamme väyläopinnot polkuna opiskelijoiden pääsyyn jatko-opintoihin.
- Mahdollistamme mahdollisimman monille tamperelaisille nuorille opiskelun oman kaupungin oppilaitoksessa.
- Säilytämme Tredulla sen saamat lisäresurssit. Huomioimme resursoinnissa kasvavan kaupungin tarpeet.
- Parannamme opiskelijoiden jaksamista ja hyvinvointia sekä kiinnittymistä opintoihin.
- Varmistamme riittävän määrän lähiopetusta ammatillisessa koulutuksessa.
- Lisäämme yhteistyötä toisen asteen ja Tampereen korkeakoulujen välillä.

Oppimiseen panostava Tampere

- Satsaamme oppisopimuskoulutukseen ja varmistamme hyvän yhteistyön Tampereen Aikuiskoulutussäätiön kanssa
- Panostamme monipuoliseen vapaaseen sivistystyöhön.
- Turvaamme kirjastojen resurssit.
- Vastaamme tulevaisuuden osaamistarpeisiin tiivistämällä oppilaitosten yhteistyötä elinkeinoelämän ja erilaisten verkostojen kanssa, kuten ammatilliset verkostot ja järjestöt.
- Kehitämme koulutusvientiä ja yhteistyötä entisestään erityisesti sote-alan yritysten kanssa.

Korkeakouluysteistyö ja opiskelijoiden hyvinvointi

- Tuemme eri alojen tutkimusyhteistyötä sekä korkeakouluysteistyön tieteellistä tutkimusta, työelämäysteistyötä sekä innovaatiotoimintaa.
- Vahvistamme yhteistyötä korkeakouluysteistyön osaajien kanssa kaupungin omissa kehityshankkeissa.
- Varmistamme opiskelijoille riittävästi kohtuuhintaisia opiskelija-asuntoja ja toimivat sosiaalisen tuen palvelut.
- Edistämme kansainvälisten opiskelijoiden viihtymistä, työllistymistä ja mahdollisuuksia jäädä opintojensa jälkeen Tampereelle.
- Järjestämme riittävästi harjoittelupaikkoja tutkintojen suorittamiseksi.
- Kuulemme korkeakouluysteistöä ja heitä edustavia tahoja heitä koskevassa päätöksenteossa.
- Toivotamme elävän opiskelijakulttuurin tervetulleeksi näkymään kaupunkitilassa.
- Varmistamme kampusalueiden kehityksessä kaupungin osalta viihtyisyyden, kestävyuden ja yhteisöllisyyden.

Tampere kantaa vastuuta asukkaidensa hyvinvoinnista

Vähennetään köyhyyttä ja syrjäytyneisyyttä

Tampereella panostetaan asukkaiden hyvinvointiin tarjoamalla matalan kynnyksen tukea ja palveluja. Kaupunki tekee hyvinvointialueen kanssa yhteistyötä varmistaakseen palveluiden sujuvuuden ja vahvistaakseen ennaltaehkäisyä. Tampereella on moninaisia erilaisia asukkaita, jotka ovat aina yhdenvertaisia. Kaupunki torjuu köyhyyttä ja syrjäytymistä tarjoamalla palveluja yhdeltä luukulta samalla kun järjestö- ja vapaaehtoistyötä arvostetaan ja tuetaan. Syrjintä ei ole hyväksyttävää, ja siihen puututaan aktiivisesti. Kaupunki edistää yhdenvertaisuutta ja asukkaidensa osallistumismahdollisuuksia erityisesti nuorisotyön kautta. Se tukee nuoria, ehkäisee kiusaamista, kouluväkivaltaa ja jengiytymistä sekä ohjaa nuoria mielekkäisiin harrastuksiin. Tampere edistää asunnottomuuden poistamista yhteistyössä muiden kuntien kanssa.

Pidetään kaikki mukana

- Panostamme monipuolisiin perhepalveluihin ja kotiin tuotavaan apuun yhteistyössä neuvolan ja hyvinvointialueen kanssa
- Varmistamme, että kaupungin palvelut löydetään helposti ja kuka tahansa voi käyttää niitä. Saavutettavien digipalveluiden lisäksi panostetaan monikanavaisuuteen ja ihmisten kohtaamiseen.
- Edistämme ikäihmisten osallisuutta sekä laajennamme turvallisia ja esteettömiä liikkumismahdollisuuksia lisäämällä ja monipuolistamalla Pali-palveluliikennettä.
- Selvitämme valvottujen käyttöhuoneiden perustamista osana vaikuttavaa ja ennaltaehkäisevää päihdepolitiikkaa.
- Osallistumme kaupunkina Pride-viikolle ja -liputukseen.
- Lisäämme koulutuksia päättäjille, viranomaisille, kuntien henkilöstölle sekä alihankkijoille ihmisoikeuksista, moninaisuudesta, yhdenvertaisuudesta ja antirasismista.
- Luomme asukkaille mahdollisuuksia osallistua kaupungin kehitykseen itselleen sopivalla tavalla. Kaupunkia kehitetään yhdessä asukkaiden kanssa.
- Tuemme yhteisöllisyyttä edistäviä hankkeita ja tapahtumia.

- Huomioimme kaupungin päätöksenteossa vaikuttamistoimielimet. Nuoria, vanhuksia, vammaisia ja maahanmuuttajia osallistetaan myös muilla tavoin päätöksenteossa.
- Tuemme etsivää nuorisotyötä. Nuorten tavoittamisessa käytetään eri tapoja, kuten sosiaalista mediaa.
- Varmistamme, että nuorille mieleisiä, viihtyisiä ja aukioloajoiltaan sopivia nuorisotiloja on eri puolilla kaupunkia.
- Pidämme nuoret vahvasti mukana nuorisopalveluiden kehityksessä.
- Turvaamme nuorten oikeuden tulla kuulluksi anonyymina.
- Helpotamme pitkäaikaistyöttömien tilannetta varmistamalla, että pitkäaikaistyöttömäksi päätenyt ihminen saa tarvitsemansa palvelut moniammatillisesti ja hänen tilannettaan tuetaan kokonaisvaltaisesti.
- Puutumme nopeammin ihmisten tuntemaan turvattomuuteen lisäämällä yhteistyötä poliisin ja vartijoiden kanssa tunnistettujen ongelmakohtien osalta.

Poistetaan asunnottomuus

- Estämme asunnottomuuteen johtavat hädät kaupungin vuokra-asunnoista ja tuemme asukkaita maksusuunnitelman laatimisessa vuokratien hoitamiseksi.
- Teemme toimintaohjelman asunnottomuuden poistamiseksi asunto ensin -periaatteen mukaisesti yhteistyössä hyvinvointialueen kanssa.

Vähennetään köyhyyttä

- Järjestämme tarjolle kohtuuhintaisia asuntoja ja ruoka-apua yhteistyössä kolmannen sektorin kanssa.
- Perustamme lisää turvakoteja ja väliaikaisasuntoloita. Niiden neuvontapisteissä tarjotaan apua elämänhallintaan, juridista ohjausta sekä tarvittaessa ensi- ja ruoka-apua.
- Tuemme ruoka-aputoimintaa hyödyntämällä julkisen sektorin hävikkiruokaa ja järjestämällä ruokajakelua.
- Laajennamme lasten ja nuorten puistoruokailuja uusille asuinalueille.
- Jatkamme köyhyystyöryhmän toimintaa.
- Kehitämme päihteiden käyttäjien päivätoimintakeskusten toimintaa yhdessä hyvinvointialueen kanssa.

Hyvinvointia liikunnasta

Tampere on kaupunki, jossa jokaisella on mahdollisuus liikkua, harrastaa ja osallistua yhteisöllisiin aktiviteetteihin ilman esteitä. Liikuntapalvelut ovat monipuolisia ja helposti saavutettavissa, ja erityisesti taloudellisesti haasteellisessa tilanteessa olevia ihmisiä tuetaan tarjoamalla lisää resursseja liikunta- ja kulttuuripalveluihin. Lapsille ja nuorille tarjotaan mahdollisuuksia aktiiviseen elämään. Kaupungissa edistetään myös tilojen yhteiskäyttöä, jotta harrastustoiminta voi kukoistaa eri puolilla kaupunkia. Liikuntainfrastruktuuria kehitetään uusilla rohkeilla avauksilla.

Jokaisella tamperelaisella on mahdollisuus liikkua ja harrastaa

- Tuemme monipuolista harrastamista, liikuntaa ja yhteisöllisyyttä. Hinta tai esteellisyys ei saa olla kynnyks harrastamiseen.
- Varmistamme, että liikuntapalvelut ovat saavutettavia ja niitä on monipuolisesti tarjolla.
- Lisäämme aktiivipassin varoja tukemaan taloudellisesti vaikeassa tilanteessa olevien kaupunkilaisten liikunta- ja kulttuuripalveluiden käyttöä.
- Tuemme urheilu- ja liikuntaseuroja ja parannamme erityisesti lasten ja nuorten liikuntaharrastusten toimintaedellytyksiä.
- Tarjoamme tiloja erilaisille harrastustoiminnoille edistämällä kaupungin ja muiden toimijoiden tilojen yhteiskäyttöä.
- Lisäämme Lupa treenata / Lupa harrastaa -kapasiteettia nuorten suosimiin paikkoihin ja aikoihin.
- Luomme kaupungille monipuolisia harrastus- ja oleskelutiloja kuten ulkokuntosaleja ja skeittipuistoja.
- Parannamme lasten mahdollisuutta luonnon lähellä oppimiseen tarjoamalla yhä useammassa koulussa metsäeskaritoimintaa.
- Rakennamme uuden palloiluhallin ja aloitamme Liigacup- peleihin soveltuvan jalkapallohallin suunnittelun.
- Käynnistämme selvityksen toisen maauimalan tarpeesta ja sijainnista.

Kulttuuri kuuluu kaikille ja tukee taloutta

Tampereella kulttuuri on läsnä arjessa ja kuuluu kaikille. Tampere edistää asukkaidensa hyvinvointia tarjoamalla heille kattavat mahdollisuudet nauttia taiteesta ja kulttuurista. Kaupungissa arvostetaan kulttuurintekijöitä ja tuetaan omaehtoista kulttuurituotantoa. Kulttuuri on keskeinen osa kaupunkikuvaa, ja kaupunkilaisilla on mahdollisuus vaikuttaa kulttuuripalveluiden kehitykseen. Tampere tunnustaa kulttuurin työllistävän, sivistävän ja virkistävän merkityksen.

Kulttuuri kuuluu kaikille

- Varmistamme riittävät resurssit kulttuurisektorille. Tuemme mm. teattereita ja museoita sekä omaehtoista kulttuuria tuottavia järjestöjä.
- Nostamme kulttuurin tekijöiden arvostusta ja huomioimme heitä myös palkinnoin ja tunnustuksin.
- Tarjoamme ruohonjuuritason kulttuurille ja harrastusporukoille mahdollisuuden kasvaa tunnetummiksi erilaisten kaupunkitilaa hyödyntävien tapahtumien ja tempausten myötä.
- Tarjoamme kaupunkilaisille mahdollisuuden vaikuttaa kulttuuripalveluiden ja -tapahtumien kehittämiseen.

Kulttuurista vetovoimaa talouteen

- Vahvistamme kaupungin vetovoimaa tapahtumakaupunkina ja luovien alojen keskittymänä. Tampere on jatkossakin houkutteleva vaihtoehto elokuvatuotannoille ja kulttuuritapahtumille.
- Lisäämme ja kehitämme luovien alojen koulutusta yhteistyössä oppilaitosten ja kulttuurialan kanssa.
- Tarjoamme työ- ja yhteisötiloja kulttuurialojen tekijöille. Kehitämme myös muita yhteistyön tapoja, esimerkiksi laajan kulttuuritoiminnan mahdollistavan kampanuksen.
- Varmistamme yhteistyössä matkailutoimijoiden kanssa, että kaupungissa on riittävät majoitus- ja palveluresurssit suurien tapahtumien aikana. Lisäämme joukkoliikenteen vuoroja tapahtumien ruuhka-aikoina ja mahdollistamme väliaikaiset majoitustilat kapasiteetin täyttyessä.
- Vaalimme kulttuuritiloja ja kehitämme niitä entistä toimivimmiksi.
- Toteutamme Hiedanrannan alueelle monipuoliset tapahtumatilat, jotka soveltuvat esimerkiksi keikoille ja festivaaleille.

Tampere hoitaa työllisyyttä ja taloutta

Vetovoimaa työpaikoista, yrityksistä ja kansainvälisyydestä

Tampere panostaa osaavan työvoiman saatavuuteen ja kehittää työmarkkinoita talouden muutoksiin mukautuen. Työllisyyspalveluiden siirtyminen kuntien hoidettavaksi lisää Tampereen palveluita ja vastuita. Tampere on joustava työnantaja ja houkuttelee uusia osaajia yrittäjyyden ja moninaisten työmahdollisuuksien kautta. Maahanmuuttajat ja kansainväliset osaajat pääsevät sujuvasti työelämään, mikä tukee kaupungin elinkeinoelämää ja helpottaa osaajapulaa. Kiertotalouden edelläkävijänä Tampere luo uusia työpaikkoja ja liiketoimintamahdollisuuksia. Kaupunki tekee kestävästä kehityksestä helpon ja kannattavan valinnan asukkaille ja yrityksille.

Työllisyyttä parannetaan yhteistyöllä

- Parannamme osatyökykyisten työmahdollisuuksia esimerkiksi palkkatuen avulla ja joustavilla työaikajärjestelyillä.
- Huolehdimme siitä, että työllisyyspalveluiden neuvonta vastaa asiakkaiden tarpeeseen sujuvasti ja tehokkaasti.
- Lisäämme työllisyyspalveluiden yhteistyötä oppilaitosten kanssa. Kotoutus-, kieli- ja täydennyskoulutuksia järjestetään monipuolisesti.
- Lisäämme työkokeilu-, oppisopimus- ja harjoittelupaikkoja ja kannustamme myös yrityksiä tarjoamaan niitä.
- Parannamme työllisyyttä yhteistyössä yritysten ja yhdistysten kanssa. Kaupunki tekee tiiviisti yhteistyötä alueen yritysten kanssa.
- Kehitämme työllisyyspalveluja tutkittuun tietoon ja analytiikkaan perustuen.
- Varmistamme, että arjen ja työelämän yhdistäminen on helppoa esimerkiksi sujuvan työmatkaliikenteen ja toimivan päivähoidon avulla.
- Pyrimme saamaan Tampereelle enemmän valtion toimipisteitä, jotka työllistävät eri alojen ammattilaisia.

Yrityksillä on hyvät edellytykset kasvaa ja kukoistaa

- Luomme sujuvia polkuja korkeakouluista yrittäjyyteen yhteistyössä korkeakoulujen kanssa.
- Tuemme yrittäjyyttä mm. tarjoamalla yrityksille tarkoituksenmukaisia tiloja ja monipuolista tukea aloittelevan yrityksen alkuvaiheeseen.
- Vahvistamme yrityspalveluiden asiakaslähtöisyyttä.
- Teemme Lahdesjärven yrityskeskittymästä houkuttelevamman uusille yrityksille.
- Tuemme yrityksiä kansainvälisissä rekrytoinneissa.
- Luomme strategisesti tärkeiden yrityskumppaneiden ja korkeakoulujen kanssa verkostoja ja keskittymiä vahvistamaan alan yritysten toimintaedellytyksiä.
- Painotamme sopimuksissa Business Tampereen kanssa kaupungin strategisia tavoitteita ja painopisteitä.

Kansainvälinen Tampere on vahvempi

- Tuemme kansainvälisten yritysten sijoittumista Tampereelle niin elinkeinopolitiikalla kuin avaralla asenteella.
- Tarjoamme kansainvälisten työntekijöiden perheille soveltuvia palveluita, kuten monikielisiä päiväkotiteja ja päiväkotiryhmiä.
- Tarjoamme maahanmuuttajille riittävät kotoutumispalvelut.
- Turvaamme riittävät resurssit kieliopintoihin.
- Tarjoamme Tampereella kuntapaikkoja pakolaisille ja otamme vastaan kiintiöpakolaisia.
- Lisäämme maahanmuuttajien mahdollisuutta oppia palveluista, paikallisesta kulttuurista ja historiasta myös omalla kielellään.
- Huolehdimme siitä, että yrittäjyyteen ja koulutukseen liittyvä viestintää ja toimintaa on tarjolla myös englanniksi.
- Teemme tiivistä yhteistyötä Tampereen ystävyyskaupungin Kiovan kanssa.

Kaupunki on esimerkillinen työnantaja

- Tuemme kaupungin työntekijöiden hyvinvointia palveluiden riittävällä resursoinnilla työkykyä tukevalla toiminnalla ja hyvällä johtamisella. Varmistamme, että esihenkilöitä koulutetaan työssään.
- Varmistamme, että työhyvinvoinnin kehittämisen tukena käytetään säännöllisesti työntekijöiltä kerättyä kokemuksellista tietoa. Työntekijöiden kokemaa eettistä stressiä kartoitetaan ja puututaan sen syihin.
- Huolehdimme siitä, että kaupungin työntekijät osaavat ottaa huomioon moninaisuuden omassa toiminnassaan ja puuttua syrjintään.
- Kaupunki tarjoaa myös sukupuolineutraaleja wc-, peseytymis- ja pukeutumistiloja.
- Huomioimme kaupungin työntekijöiden moninaisuuden ja erilaiset elämäntilanteet erilaisin toimin, esimerkiksi tarkoituksenmukaisilla työtiloilla, joustavalla työajalla, lähi- ja etätöillä, sekä mahdollistamalla osa-aikatyön ja palkattomat vapaat.
- Kehitämme työtiloja niin, että ne ovat turvalliset ja laadukkaat ja mahdollistavat hyvinvoinnin ylläpitämisen.
- Panostamme työntekijöiden perehdytykseen. Sijais- ja varahenkilökäytännöt ovat selkeät.
- Edistämme kaupungin digitalisaatiota eettisesti ja kestävästi. Tavoitteena on, että työntekijöillä jää enemmän aikaa työn sisältöihin ja luovaan työhön ja manuaalinen työ vähenee.

Tampereesta kiertotalouden edelläkävijä

- Tampere johtaa kaupunkiseudun kiertotalousyhteistyötä ennakkoluulottomasti ja ketterästi.
- Otamme kiertotalouden osaksi kaupungin toimintoja, esimerkiksi infranstruktuurin rakentamiseen ja kiinteistöjen hallintaan.
- Tuemme kiertotalousyrityksiä.
- Kehitämme Tarastenjärven ja Kolmenkulman alueita kiertotalousyritysten keskuksina.
- Edistämme älykkään ja vihreän energian liiketoimintaa.
- Kehitämme erilaisia lainauspalveluita ja tarjoamme niitä laajasti.
- Teemme Tampereesta matkailijoita houkuttelevan Suomen second hand -pääkaupungin.

Kestävää kuntataloutta ja vihreitä investointeja

Vahva kuntatalous mahdollistaa hyvän ja kestävän elämän asukkaille sekä vahvistaa Tampereen kasvun edellytyksiä. Tampereen talous pidetään tasapainossa, kun menojen kasvu on kohtuullista ja tulokehitys on monipuolista. Taloudellisesti kestävää kaupunkirakennetta luodaan, kun kaupunkia tiivistetään nykyisten palveluiden ja infran ympärille. Säästöjä haetaan palvelualueet ylittävillä joustavilla palveluilla tekemällä yhteistyötä yksityisen sektorin ja yhteisöjen kanssa sekä laajentamalla sähköisiä palveluja. Kaupungin kriittistä infraa ei pidä yksityistää. Kaupungissa mahdollistetaan kestävä kasvu ja investoidaan niin päiväkoteihin kuin kouluihin, kestäväan kaupunkirakenteeseen ja kaupungin vetovoimaan. Investoinneissa tutkitaan hyödyt, elinkaarikustannukset sekä ilmasto- ja ympäristövaikutukset.

Tavoitteena kaupungin tasapainoinen talous

- Turvaamme kaupungin tulokehityksen ensisijaisesti huolehtimalla työllisyydestä ja hyvästä yritys ympäristöstä. Niistä kertyy laaja veropohja. Tarvittaessa, osana talouden tasapainotusta, on keinovalikoimassamme myös kuntaveron korotus.
- Lisäämme tuloja myös täydennysrakentamalla varsinkin raideliikenteen varrelle ja tehostamalla kaupungin omien tilojen käyttöä. Näillä toimilla saadaan lisättyä maanmyynti- ja vuokratuloja.
- Tasapainotamme kaupungin taloutta myös tarkastelemalla kaupungin palveluiden valikoimaa ja ajanmukaisuutta. Tasapainottaminen tulee tehdä hallitusti valtuustokauden aikana ja siten, ettei se huononna jo valmiiksi heikossa asemassa olevien ihmisten tilannetta.

Kestäviä investointeja

- Kohdistamme liikenteen investoinnit kestäviin liikennemuotoihin, kuten joukkoliikenteeseen ja pyöräilyyn.
- Investoinnit kaupungin infraan ja palveluihin erityisesti ratikkareitin varrella mahdollistavat riittävän ja monipuolisen asuntotuotannon. Se pitää asumisen hinnan kurissa.
- Haluamme kaupungin käyttävän julkisissa hankinnoissa myös ekologisia kriteereitä.
- Mahdollistamme uusien vihreän siirtymän tuotantolaitosten syntymisen Tampereen alueelle sujuvalla päätöksenteolla ja tonttipolitiikalla. Vahvistamme mm. Tarastenjärven alueen kehitystä.

Kaupungin yhtiöistä

elinvoimaa

- Edellytämme myös kaupungin yhtiöiden toteuttavan kaupungin keskeisiä strategisia tavoitteita, kuten luonnon monimuotoisuuden kannalta kestäväää ja hiilineutraalia kaupunkia.
- Emme myy kriittisillä toimialoilla toimivia kaupungin yhtiöitä – näihin kuuluvat niin Tampereen Vesi kuin kaukolämpöverkkokin.
- Sallimme kaupungin yhtiöiden toimimisen myös vapailla markkinoilla silloin kun niiden nähdään tuottavan erityistä hyötyä kaupungin elinvoimaan tai kaupungin strategisten tavoitteiden saavuttamiseen.
- Parannamme kaupunkikonsernissa toimivien asuntoyhteisöjen edellytyksiä tehdä investointeja. Kaupunki voi muun muassa tarjota tontteja riittävän asuntotuotannon varmistamiseksi.
- Tarjoamme yksityisille toimijoille mahdollisuuden toimia osana palveluketjuja silloin kun se on hyödyllistä.

Hankinnoilla edistetään

kestävyyttä

- Otamme kestävyuden huomioon kaikissa hankinnoissa, myös alihankintaketjuissa. Huomioitavia seikkoja ovat mm. kiertotalous, energia- ja materiaalitehokkuus, hiilineutraalius sekä luonnon monimuotoisuuden säilyttäminen.

- Edistämme sujuvia hankintaprosesseja. Hankintaosaamista kehitetään ja hankintoja pilkotaan, jotta myös pienemmillä yrityksillä on mahdollisuus osallistua kilpailutuksiin.
- Ehdotamme, että kaupungin hankinnat julkaistaan tutkiahankintoja.fi -sivustolla, mikäli sille ei ole juridista tai muuta painavaa estettä.

Tiedolla johtaminen ja

hyvä avoin hallinto

- Edistämme tiedolla johtamista ja sitä, että päätökset tehdään ajantasaiseen tietoon ja tutkimukseen perustuen.
- Kokeilemme tekoälyn hyödyntämistä muun muassa datan analysoimisessa, ennusteiden tuottamisessa ja työn sujuvoittamisessa. Tekoälyn käytössä huomioidaan eettisyys ja tietoturva.
- Vahvistetamme päätösten perus- ja ihmisoikeus-, sukupuoli-, tasa-arvo- ja yhdenvertaisuusvaikutusten arviointia. Määritellään yhdenvertaisuuden toteuttamiselle vastuutyöntekijät.
- Teemme Tampereesta kaupungin, joka edistää määrätietoisesti avoimuutta ja avoimen datan käyttöä.

ARKI RATKAISEE

**Tampereen Vihreiden
kuntavaaliohjelma
2025**

Vihreät